

Bieliński, Maciej

Nota w sprawie urządzenia Obserwatorium Astronomicznego w XVI-wiecznej wieży gmachu Małachowianki w Płocku

---

Notatki Płockie 16/5 (64), 26

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Nota

w sprawie urządzenia Obserwatorium Astronomicznego w XIV-wiecznej wieży gmachu Małachowianki w Płocku

Biorąc pod uwagę działalność przyszłego Obserwatorium Astronomicznego w tej wieży w zakresie:

a) popularyzacji astronomii i postaci Kopernika dla Płocka i całego regionu,
b) dydaktyki astronomii w Małachowiance i innych szkołach,

c) obserwacji naukowych i działalności w dobranych możliwościach oraz jako skutek wizytacji wieży i otoczenia w dniu 15. XI. 1971 r., można postawić następujące ogólne postulaty przeróbki i urządzenia wieży:

1. Zakończeniem wieży u góry powinna być kopuła astronomiczna o średnicy 3—4 m, obracalna z otwieraną szeroką szczeliną.
2. Podłoga tej kopuły winna być ponad dachem przylegającego do wieży skrzydła budynku. Wobec tego mury wieży należałoby podwyższyć o parę metrów (6—8 metrów).

3. Podłoga kopuły winna być wsparta bezpośrednio na murach wieży i oddzielona zupełnie od słupa centralnego, na którym ma stać teleskop. Słup więc centralny musi być solidnie wsparty oddzielnie od podłogi na murach wieży.

4. Kondygnacje — pokoje pod kopuły w liczbie conajmniej 2 (lepiej więcej) przeznaczyć do użytku tego Obserwatorium jako całości placówki.

5. Zagospodarować te pokoje, doprowadzając światło, wodę itd.

6. Połączyć całość dobrymi przejściami schodowymi, przy czym do kopuły wejście zamknięte kłapą w podłodze.

Szczegóły dalszej adaptacji należałoby konsultować w trakcie realizacji projektów.

(—) doc. dr hab. M. Bielicki

Rękopisy wykładów Kazimierza Narbutta — odkryciem dużej wagi

POLSKA AKADEMIA NAUK

Zakład Historii Nauki i Techniki
Pracownia Badań Kopernikańskich
Warszawa, ul. Nowy Świat 72
tel. 26-52-31 wew. 36

INŻ. JAKUB CHOJNACKI
PREZES TOWARZYSTWA NAUKOWEGO
PŁOCKIEGO
P Ł O C K
Plac Nartuowicza 8

WIELCE SZANOWNY PANIE,

serdecznie dziękuje za egzemplarz „Notatek Płockich” (nr 4/63) z artykułami PP. Stanisława Kostaneckiego i Tadeusza Żebrowskiego o nieznanym rękopisie wykładów Kazimierza Narbutta. Odkrycie to jest dużej klasy zarówno dla

dziejów polskiego Oświecenia jak i dla historii recepcji myśli Kopernika. Serdecznie gratulujemy sukcesu.

Przesłany mi egzemplarz przekazałem do redakcji „Kwartalnika Historii Nauki i Techniki” z prośbą o sporządzenie krótkiej notatki recenzyjnej. Równocześnie myślę, że odkryty tekst wymagałby publikacji i szerszego opracowania. W tym zakresie chętnie zapewnimy autorom ewentualną pomoc. Najlepiej byłoby, gdyby porozumieli się wprost z p. doc. dr Ireną Stasiewicz-Jasiukową, która w ramach Zakładu Historii Nauki i Techniki zajmuje się okresem Oświecenia.

Z poważaniem

DOC. DR PAWEŁ CZARTORYSKI
Kierownik Pracowni Badań
Kopernikańskich ZHNiT PAN

